

PRAWNE ASPEKTY ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I INNOWACJI W POLSCE

Dariusz Grzegorz Żak

Wyższa Szkoła Handlowa im. B. Markowskiego w Kielcach

Abstrakt. Na wstępie artykułu zaprezentowano podstawowe pojęcia związane z tematem opracowania. Artykuł koncentruje się na przesłankach i ideach kreowania przedsiębiorczości i innowacji. Z jednej strony, opracowanie ma ukazać czytelnikowi podstawowe instrumenty prawne pozwalające podejmować i wykonywać działalność gospodarczą w Polsce oraz wyjawić rolę organów państwa w zakresie wspierania przedsiębiorczości. Z drugiej strony, opracowanie ma na celu wskazywać na regulacje prawne związane z konkurencyjnością oraz wspieraniem innowacyjności przedsiębiorców, z uwzględnieniem bieżących potrzeb i trendów występujących na rynku.

Słowa kluczowe: prawo, działalność gospodarcza, przedsiębiorczość, konkurencyjność, innowacje

WSTĘP

Kluczowym celem artykułu jest przedstawienie problematyki związanej z prawnymi aspektami rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności w Polsce. W odniesieniu do działalności gospodarczej przedsiębiorczość jest postrzegana jako organizowanie zasobów ekonomicznych w zyskowne przedsięwzięcia. Często towarzyszą temu nierutynowe decyzje. Działania o charakterze przedsiębiorczym wiążą się z ryzykiem. Jednak skutki tych działań przejawiają się w postaci nowych produktów, sposobów wytwarzania czy form organizacji biznesu. Są one także postrzegane przez pryzmat indywidualnych działań zmierzających do tworzenia firm. Postawa przedsiębiorcza może być utożsamiana z postawą innowacyjną. Kojarzenie słów „przedsiębiorczość” i „innowacyjność” ma swoje uzasadnienie, gdyż wywodzi się z poglądów Josepha Aloisa Schumpetera –

uważanego za jednego z najwybitniejszych ekonomistów XX wieku. Postrzegął on przedsiębiorczość poprzez wprowadzanie zmian określanych jako innowacje. Przedsiębiorczość w jego rozumieniu to działalność polegająca na: wprowadzaniu nowych kombinacji czynników produkcji, nowych wyrobów i metod, zdobywaniu nowych rynków zbytu i nowych źródeł zaopatrzenia oraz tworzeniu nowych, bardziej efektywnych form organizacyjnych działalności gospodarczej [Drucker 1992].

Joseph Alois Schumpeter wprowadził do teorii ekonomii pojęcia innowacji i innowacyjności, definiując innowacje jako zastosowanie i upowszechnianie w praktyce nowych rozwiązań – wyróżnił trzy następujące po sobie fazy składające się na cykl innowacyjny: *invention*, *innovation*, *diffusion*. Tym samym wprowadził rozróżnienie między wynalazkiem a innowacją. Wskazał przy tym, iż powinna być ona rozumiana, jako proces wdrażania i praktycznego zastosowania nowego produktu, procedury lub wzorca postępowania – jeśli spełniają one cechy nowości. Etapem zamykającym cykl innowacyjny jest dyfuzja innowacji w ramach gałęzi gospodarki, a także, przez odpowiednią ich adaptację, dyfuzja międzygałęziowa i przestrzenna. Koncepcja *triady Schumpetera* odnosi kategorię innowacji do zmian podlegających procesowi komercjalizacji. Oznacza to, że z innowacją mamy do czynienia wtedy, gdy wynikiem zmian są produkty lub procesy mające wartość ekonomiczną [Świtalski 2005].

Podmioty gospodarcze, gospodarstwa domowe oraz różnorodne instytucje oddziałują na środowisko naturalne, zagospodarowanie przestrzenne, warunki życia ludności oraz na lokalne rynki, a także bezpośrednio i pośrednio wzajemnie na siebie. Jak pisze Zalewski [1995], „w procesie funkcjonowania zachodzą pomiędzy tymi podmiotami liczne powiązania i współzależności wynikające z ich współpracy i kooperacji, wymiany dóbr i usług, świadczenia pracy, konkurencji itp.”.

Innowacje są obecnie traktowane jako jedna z głównych sił napędowych w przedsiębiorstwie. Poparciem tych słów może być następująca definicja: „Innowacja, bowiem jako celowo zaprojektowana przez człowieka zmiana dotycząca produktu, metod wytwarzania lub organizacji pracy, zastosowana po raz pierwszy w danej społeczności celem osiągnięcia określonych korzyści społeczno-gospodarczych, spełniających określone kryteria techniczne, ekonomiczne i społeczne, jest podstawowym czynnikiem rozwoju przedsiębiorstwa [Zarządzanie... 2001].

WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ NA PODSTAWIE WYBRANYCH REGULACJI PRAWNYCH

We współczesnej gospodarce za kluczowe czynniki pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw są uznawane wiedza i innowacje. Instrumenty polityki gospodarczej przesuwają się w tym kierunku tworząc podstawy prorozwojowych systemów wsparcia. Wspieranie przedsiębiorczości i procesów innowacyjnych obejmuje dostarczanie specyficznych usług oraz kształtowanie środowiska ekonomiczno-społecznego przychylnego przedsiębiorcy i sprzyjającego podejmowaniu samodzielnej działalności gospodarczej [Matusiak 2010].

Niewątpliwie, również prawo jest nieodłącznym elementem funkcjonowania przedsiębiorczości. W języku potocznym, przez pojęcie przedsiębiorczości rozumie się zdolność do podejmowania przez przedsiębiorcę działań (przedsięwzięć) do celów zarob-

kowych. Na przedsiębiorczość składa się zespół cech zachowań przedsiębiorcy, determinujących osiągnięcie sukcesów w organizowaniu i kreowaniu przedsiębiorstwem [Matusiak 2005]. Przedsiębiorczość stanowi określony sposób zachowania polegający na zdolności i chęci ponoszenia ryzyka, skłonności do innowacji oraz podejmowania działań gospodarczych w celu wykorzystania nadarzających się szans w otoczeniu [Drozdowski i Matczak 2004].

Kluczowym aktem prawnym w Polsce, regulującym podejmowanie, wykonywanie i zakończenie działalności gospodarczej, jest Ustawa z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej [Ustawa... 2004]. Zgodnie z art. 2 Ustawy... [2004], działalność gospodarcza to zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Przedsiębiorcą w rozumieniu wyżej wymienionej ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej.

Zgodnie z ustawą, przedsiębiorca jest zobowiązany spełniać określone przepisami prawa warunki wykonywania działalności gospodarczej, w szczególności dotyczące ochrony przed zagrożeniem życia, zdrowia ludzkiego i moralności publicznej, a także ochrony środowiska.

Jeżeli przepisy szczególne nakładają obowiązek posiadania odpowiednich uprawnień zawodowych przy wykonywaniu określonego rodzaju działalności gospodarczej, przedsiębiorca jest obowiązany zapewnić, aby czynności w ramach działalności gospodarczej były wykonywane bezpośrednio przez osobę legitymującą się posiadaniem takich uprawnień zawodowych [Ustawa... 2004].

Ustawodawca określił, że podejmowanie, wykonywanie i zakończenie działalności gospodarczej jest wolne dla każdego na równych prawach, z zachowaniem warunków określonych przepisami prawa. Dlatego też właściwy organ nie może żądać ani uzależniać swojej decyzji w sprawie podjęcia, wykonywania i zakończenia działalności gospodarczej przez zainteresowaną osobę od spełnienia przez nią dodatkowych warunków, w szczególności od przedłożenia dokumentów lub ujawnienia danych, nieprzewidzianych przepisami prawa. Uprawniony organ, z wyłączeniem sądu powszechnego, nie może również żądać ani uzależnić swoich rozstrzygnięć w sprawie podjęcia, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej od przedłożenia dokumentów w formie oryginału, poświadczonej kopii lub poświadczonego tłumaczenia, chyba że obowiązek taki jest przewidziany przepisami ustaw szczególnych z uwagi na nadrzędny interes publiczny lub wynika z bezpośrednio stosowanych przepisów powszechnie obowiązującego prawa wspólnotowego albo ratyfikowanych umów międzynarodowych.

Kluczową zasadą swobody działalności gospodarczej jest to, że państwo udziela przedsiębiorcom pomocy publicznej na zasadach i w formach określonych w odrębnych przepisach, z poszanowaniem zasad równości i konkurencji.

Ustawodawca w art. 8 Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej określił, że organy administracji publicznej wspierają rozwój przedsiębiorczości, tworząc korzystne warunki do podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej, w szczególności wspierają mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców. Organy ad-

ministracji publicznej, które wdrażają programy pomocowe, przekazują drogą elektroniczną informacje o warunkach i formach pomocy udzielanej przedsiębiorcom do Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, która je gromadzi i udostępnia na stronie internetowej [Ustawa... 2004].

Podczas wykonywania zadań, w szczególności w zakresie nadzoru i kontroli, właściwy organ działa wyłącznie na podstawie i w granicach prawa, z poszanowaniem uzasadnionych interesów przedsiębiorcy.

Uprawnieniem przyznanym przedsiębiorcy jest to, że może on złożyć do właściwego organu administracji publicznej lub państwowej jednostki organizacyjnej wniosek o wydanie pisemnej interpretacji co do zakresu i sposobu zastosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej oraz składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie. Wniosek o wydanie interpretacji może dotyczyć zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzeń przyszłych. Przedsiębiorca we wniosku o wydanie interpretacji jest obowiązany przedstawić stan faktyczny lub zdarzenie przyszłe oraz własne stanowisko w sprawie.

Interpretację wydaje się bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania przez organ administracji publicznej lub państwową jednostkę organizacyjną kompletnego i opłaconego wniosku. W razie niewydania interpretacji w terminie uznaje się, że w dniu następującym po dniu, w którym upłynął termin wydania interpretacji, została wydana interpretacja stwierdzająca prawidłowość stanowiska przedsiębiorcy przedstawionego we wniosku o wydanie interpretacji. Interpretacja nie jest wiążąca dla przedsiębiorcy, jednakże przedsiębiorca nie może być obciążony jakimikolwiek daninami publicznymi, sankcjami administracyjnymi, finansowymi lub karami w zakresie, w jakim zastosował się do uzyskanej interpretacji. Interpretacja jest wiążąca dla organów administracji publicznej lub państwowych jednostek organizacyjnych właściwych dla przedsiębiorcy i może zostać zmieniona wyłącznie w drodze wznowienia postępowania. Nie zmienia się interpretacji, w wyniku której nastąpiły nieodwracalne skutki prawne.

Właściwy organ jest obowiązany do załatwiania spraw przedsiębiorców bez zbędnej zwłoki oraz nie może odmówić przyjęcia pism i wniosków niekompletnych ani żądać jakichkolwiek dokumentów, których konieczność przedstawienia lub złożenia nie wynika wprost z przepisu prawa.

Wykonując zadania, organy administracji publicznej współdziałają z organizacjami pracodawców, organizacjami pracowników, organizacjami przedsiębiorców oraz samorządami zawodowymi i gospodarczymi.

Państwo ma za zadanie stwarzać, z poszanowaniem zasad równości i konkurencji, korzystne warunki funkcjonowania i rozwoju mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, jak:

- 1) inicjowanie zmian stanu prawnego sprzyjających rozwojowi mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, w tym dotyczących dostępu do środków finansowych pochodzących z kredytów i pożyczek oraz poręczeń kredytowych,
- 2) wspieranie instytucji umożliwiających finansowanie działalności gospodarczej na dogodnych warunkach w ramach realizowanych programów rządowych,
- 3) wyrównywanie warunków wykonywania działalności gospodarczej ze względu na obciążenia publicznoprawne,
- 4) ułatwianie dostępu do informacji, szkoleń oraz doradztwa,

- 5) wspieranie instytucji i organizacji działających na rzecz przedsiębiorców,
- 6) promowanie współpracy mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców z innymi przedsiębiorcami polskimi i zagranicznymi.

Uwzględniając powyższe unormowania Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, należy stwierdzić, że ustawodawca nałożył wiele obowiązków na właściwe organy administracji publicznej, przez co mają one wspierać przedsiębiorców w podejmowaniu i wykonywaniu działalności gospodarczej. Jednakże w niektórych stanach faktycznych, np. prawnych formach reglamentacji działalności gospodarczej, przedsiębiorca musi spełnić dodatkowe wymagania, które nakłada prawo, by móc prowadzić własne przedsiębiorstwo.

DZIAŁANIA INNOWACYJNE A UREGULOWANIA ANTYMONOPOLOWE

Bardzo istotny jest fakt, że w wyniku prowadzonej w ostatnich kilkunastu latach planowej polityki budowy infrastruktury wsparcia, różnorodność ośrodków innowacji i przedsiębiorczości pozwala na udzielanie pomocy wszystkim rodzajom podmiotów gospodarczych, od *start-upow*, poprzez małe i średnie przedsiębiorstwa po firmy *high-tech*, praktycznie w każdym regionie kraju. Różnorodność form aktywności instytucji wsparcia sprzyja rozwojowi przedsiębiorczości i stymuluje przedsiębiorstwa do ciągłego rozwoju na równi z konkurencją rynkową. Przedsiębiorcy bowiem są wiecznymi poszukiwaczami szans rynkowych, a ośrodki innowacji i przedsiębiorczości umiejętnie im ich dostarczają poprzez oferowanie coraz to nowych usług [Ośrodki... 2012].

W zakresie przedsiębiorczości jest również ważny rozwój i ochrona konkurencji. W polskim systemie prawa powyższa materia jest uregulowana Ustawą z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów [Ustawa... 2007].

Podstawowym celem powyższej ustawy jest rozwój i ochrona konkurencji. Ustawa nie zawiera definicji legalnej konkurencji. Rozumienie jej można oprzeć na dorobku doktryny i orzecznictwa. Konkurencję sprowadza się tam do współzawodnictwa, rywalizacji samodzielnych podmiotów o dostęp do zasobów dóbr materialnych, technologii i wiedzy lub innych wartości mających tę cechę, że występują w ograniczonych ilościach (zasobach). Konkurencja jest więc przede wszystkim mechanizmem alokacji (rozdzielenia) tych zasobów między uczestników obrotu gospodarczego (wymiany dokonującej się na rynku) – konkurencja toczy się między przedsiębiorcami, ale też, na odrębnej płaszczyźnie, między konsumentami. Rywalizacja o dostęp do dóbr rzadkich prowadzi do wzrostu efektywności – konkurencję, z założenia, mogą wygrać najlepsi, najbardziej efektywni. Ta właśnie motywacja – wykazanie się najwyższą efektywnością – jest źródłem postępu gospodarczego. Konkurencja jest więc określonym mechanizmem funkcjonowania gospodarki, takim, który poprzez rywalizację i wzrost efektywności uczestników gry rynkowej prowadzi do: optymalnej alokacji zasobów, a w konsekwencji do obniżania kosztów produkcji (działalności) i przez to do upowszechniania (zwiększenia dostępności) towarów i usług, innowacyjności, a także wzrostu dobrobytu społeczeństwa. Pogląd najbliższy naszemu rozumieniu istoty konkurencji wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 października 2006 r., III SK 15/06, stwierdzając, że konkurencja „prowadzi do podniesienia efektywności całej gospodarki; wymusza dbanie o konsumentów i ich interesy, poprzez oferowanie im coraz lepszych produktów,

dotychczasowych usług, nowych technologii itp. (...) Pod pojęciem konkurencji należy rozumieć proces rywalizacji niezależnych przedsiębiorstw, który prowadzi do podniesienia poziomu dobrobytu konsumentów. (...) Zachowania przedsiębiorstw, które prowadzą do wzrostu produkcji lub sprzedaży, obniżenia cen, postępu technicznego oraz poszerzenia oferty rynkowej, zwiększenia zakresu wyboru dostępnego konsumentom należy oceniać pozytywnie, jako służące realizacji postulatu najpełniejszego zaspokojenia potrzeb konsumentów przez działających w sposób wolny od ingerencji organów państwa przedsiębiorców; (...) prawo antymonopolowe dąży bowiem do zapewnienia realizacji założeń modelu konkurencji skutecznej, korygując poprzez interwencję organu antymonopolowego występujące w rzeczywistości nieprawidłowości i odstępstwa od modelowego rozwiązania. (...) Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów zapewnia istnienie mechanizmu konkurencji na rynku, jako optymalnego sposobu podziału dóbr między członków społeczeństwa” [Ustawa o ochronie... 2011].

Warunkami koniecznymi spełniania przez konkurencję funkcji efektywnościowej (alokacyjnej) są przede wszystkim: wolność prowadzenia działalności gospodarczej, swoboda wyboru kontrahentów, otwarty i równy dostęp do rynku [Ustawa o ochronie... 2011].

Sąd Najwyższy określił także, że celem polityki konkurencji jest dobrobyt konsumentów. W świetle ustawy, konsumenci są chronieni w dwojaki sposób. Przede wszystkim, wszelkie działania mające na celu ochronę konkurencji służą *de facto* ochronie interesów konsumentów. Tak więc interesy konsumentów są pośrednio chronione działaniami organów antymonopolowych ingerujących w funkcjonowanie rynku dla ochrony konkurencji. Jednakże przepisy ustawy przewidują normy bezpośrednio dedykowane ochronie konsumentów, tj. normy zakazujące stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, przepisy odnoszące się do postępowań administracyjnych w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, przepisy proceduralne oraz normy sankcjonujące określone działania przedsiębiorców nieprzestrzegających materialno-prawnych lub proceduralnych przepisów w tym zakresie [Ustawa o ochronie... 2011].

Zasadniczo w zakresie rozwoju innowacyjności oraz własności intelektualnej ustawa antymonopolowa w sposób bezpośredni nie ingeruje w posiadane prawa wyłączne twórców. Nadrzędnym celem ustawy jest stworzenie warunków i narzędzi dla prawidłowego funkcjonowania konkurencji na rynku. Co do zasady, ustawa sprzeciwia się istnieniu monopolu lub nadużywaniu przez podmioty silnej pozycji rynkowej. Szeroko pojęte prawa własności intelektualnej przyznają twórcom swoisty „monopol” prawny. Twórca bowiem (autor utworu, twórca patentu, wzoru użytkowego) może decydować o zakresie i sposobie wykorzystania swoich praw z wyłączeniem osób trzecich. Ma także prawo do pobierania korzyści z prawa oraz zakazania innym posługiwania się tym prawem bez zezwolenia. Przyznanie tak szerokiej ochrony wytworowi myśli ludzkiej jest nagrodą za bycie kreatywnym i innowacyjnym. A zatem, w swym zamierzeniu przyczynia się do dalszego rozwoju i pracy twórczej. Autor wie, że efekt jego pracy będzie chroniony i że będzie mógł z niego czerpać zyski. Część praw własności intelektualnej otrzymuje taką ochronę bez konieczności formalnej rejestracji (prawa autorskie, np.: prawa do utworu literackiego, prawa do utworu audiowizualnego, prawa do programu komputerowego czy bazy danych), część praw do uzyskania pełnej ochrony musi zostać zarejestrowana w odpowiednim urzędzie (prawa własności przemysłowej, np.: patenty, znaki towarowe, wzory przemysłowe, które podlegają zgłoszeniu i rejestracji

przez Urząd Patentowy), natomiast w przypadku *know-how* przedsiębiorca musi „wewnętrznie” przedsięwziąć pewne kroki, które doprowadzą do tego, że *know-how* uzyska status swoistego prawa wyłącznego. Istnienie ochrony wynikającej z praw własności intelektualnej ma skłonić twórców do dalszej pracy, która z kolei sprzyja dalszemu rozwojowi nauki, techniki, sztuki itp., a w konsekwencji ma służyć dobru konsumentów. Dopuszczenie możliwości swobodnego kopiowania wytworów myśli ludzkiej mogłoby doprowadzić do osłabienia albo całkowitego zaniku innowacyjności i kreatywności.

Podobną rolę ma spełniać prawo ochrony konkurencji, jednakże tu rozwój rynku i dobro konsumenta są stymulowane nie poprzez ochronę pojedynczego podmiotu, lecz stymulację współegzystencji wielu podmiotów na rynku wytwarzających konkurencyjne dobra.

A zatem konflikt pomiędzy prawami własności intelektualnej a prawem konkurencji (monopol twórcy v. dostęp do technologii) może istnieć na poziomie narzędzi ochrony i stymulacji, ale w ostatecznym rozrachunku reżimy te mają ten sam cel, tj. stymulowanie badań, rozwoju, innowacyjności dla dobra konsumentów, tak aby oferować maksymalnie dużą liczbę produktów dobrej jakości po maksymalnie niskiej cenie [Wiercińska-Krużewska i Stawicki 2011].

Treść art. 2, ust. 1 Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów potwierdza, że prawo konkurencji nie podważa legalności istnienia praw własności intelektualnej. Oznacza to, że w zakresie posiadania prawa wyłącznego przez twórcę, ustawa ani w prawo to nie ingeruje, ani go nie kwestionuje. Prawa własności intelektualnej, wymienione w ust. 1 art. 2 Ustawy są chronione na podstawie Ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej [Ustawa... 2003] oraz Ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych [Ustawa... 2006].

Ustawa zezwala na ingerencję w prawo własności intelektualnej w momencie nadużycia tego prawa w wyniku korzystania mającego na celu istotne ograniczenie konkurencji na rynku lub swobody działalności gospodarczej.

„Prawny monopol” przyznany twórcy (uprawnionemu), którego co do zasady prawo konkurencji nie podważa, może w niektórych sytuacjach doprowadzić do jego silnej pozycji rynkowej albo do powstania prawdziwego monopolu, np. w sytuacji, w której na rynku brak jest rozwiązań substytucyjnych. Konsumentom lub inni przedsiębiorcy albo nie mają dostępu do danego rynku (rozwiązania), albo dostęp ten jest niezmiernie kosztowny, a w interesie uprawnionego jest utrzymywanie *status quo*.

Ustawa nie ingeruje w samo istnienie praw własności intelektualnej, ale może i chce ingerować w ich należyta, tj. prokonkurencyjną i prokonsumentcką eksploatację, a w szczególności w porozumienia (umowy), przedmiotem których są prawa własności intelektualnej lub objęte tajemnicą informacje techniczne lub technologiczne, zawierane pomiędzy przedsiębiorcami. W kręgu zainteresowań organów konkurencji są także takie zachowania, w wyniku których przedsiębiorca, posiadający pozycję dominującą, uniemożliwia konkurentom korzystanie z konkretnego rozwiązania [Wiercińska-Krużewska i Stawicki 2011].

Również po stronie przedsiębiorcy w zakresie konkurencyjności spoczywa obowiązek wykonywania działalności gospodarczej na zasadach uczciwej konkurencji i poszanowania dobrych obyczajów oraz słusznych interesów konsumentów.

ZAKOŃCZENIE

Dokonana analiza problematyki artykułu pozwala stwierdzić, że prawne regulacje dotyczące rozwoju przedsiębiorczości oraz innowacyjności zabezpieczają interesy osób prowadzących działalność gospodarczą. Jednakże, jest wymagane, aby państwo na bieżąco reagowało na potrzeby przedsiębiorczości oraz wspierało rozwój innowacji poprzez między innymi właściwe zabezpieczenie w normy prawne, które z jednej strony będą rozwijać przedsiębiorczość, konkurencyjność, a z drugiej – chronić konsumentów jako słabszej strony obrotu gospodarczego. Ponadto, ważna jest również właściwa ochrona twórczości intelektualnej, wspieranie wynalazczości oraz wszelkich przedsięwzięć innowacyjnych. Z tej racji jest wymagane w tym względzie stanowienie odpowiednich norm prawnych, które z jednej strony będą stwarzać wolność przedsiębiorczości, innowacyjności, a z drugiej – we właściwy sposób zabezpieczać podmioty obrotu gospodarczego.

LITERATURA

- Drozdowski R., Matczak P., 2004. Samozatrudnienie: analiza wyników badań. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa.
- Drucker P.F., 1992. Innowacja i przedsiębiorczość. Praktyka i zasady. PWE, Warszawa.
- Matusiak K.B., 2005. Innowacje i transfer technologii: słownik pojęć. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa.
- Matusiak K.B., 2010. Budowa powiązań nauki z biznesem w gospodarce opartej na wiedzy. SGH w Warszawie, Warszawa.
- Ośrodki Innowacji i przedsiębiorczości w Polsce. Raport 2012. 2012. Red. A. Bąkowski, M. Mażewska. Polska Agencja Przedsiębiorczości, Warszawa.
- Stawicki A., Stawicki E., Bachr J., Krüger J., Kwieciński T., Radwański M., Turno B., Wędrzychowska-Karpińska A., Wiercińska-Krużewska A., Wierciński A., 2011. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz. Wyd. LEX a Wolters Kluwer business, Warszawa.
- Świtalski W., 2005. Innowacje i konkurencyjność. Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.
- Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz. 2011. Red. A. Stawicki, E. Stawicki. Wolters Kluwer Polska, Warszawa.
- Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych. 2006. Dz. U. Nr 90, poz. 631, z późn. zm.
- Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej. 2003. Dz. U. Nr 119, poz. 1117, z późn. zm.
- Ustawa z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej. 2004. Dz. U. Nr 173, poz. 1807, z późn. zm.
- Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów. 2007. Dz. U. Nr 50, poz. 331, z późn. zm.
- Wiercińska-Krużewska A., Stawicki E., 2011. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz. Wyd. LEX a Wolters Kluwer business, Warszawa.
- Zalewski A., 1995. Ekonomia rozwoju lokalnego (wybrane zagadnienia). W: Gospodarka miejska. Red. E. Dźbik. Wyd. SGH, Warszawa, 8.
- Zarządzanie innowacjami technicznymi i organizacyjnymi. 2001. Red. M. Brzeziński. Difin, Warszawa.

LEGAL ASPECTS OF BUSINESS DEVELOPMENT AND INNOVATION IN POLAND

Summary. At the beginning of this article the basic concepts related to the topic issues are presented. The article focuses on the rationale and ideas of creating entrepreneurship and innovation. On the one hand the work's aim is to show the basic legal instruments which allow to conduct business in Poland, and to demonstrate the role of state bodies in the promotion of entrepreneurship. However, on the other hand the aim of this work is to show the legal instruments connected with competition and encourage entrepreneurs' innovativeness, taking into account the current needs and trends occurring on the market.

Key words: law, business, entrepreneurship, competitiveness, innovation

Zaakceptowano do druku – Accepted for print: 12.03.2013

Do cytowania – For citation: Żak D.G., 2013. Prawne aspekty rozwoju przedsiębiorczości i innowacji w Polsce. J. Agribus. Rural Dev. 2(28), 299-307.